

Perusturvan toimialan vuoden 2021 talousarvioesitys

PETUR 30.09.2020 § 65
781/02.02.00/2020

Perusturvan toimialan vastuualueet ovat valmistelleet vuoden 2021 talousarvioesityksen, sekä laatineet toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista tulokortit vuosille 2021 - 2023 kaupunginhallituksen 17.8.2020 § 177 hyväksymän laadintaohjeen mukaisesti.

Kaupunginhallituksen perusturvan toimialalle hyväksymä kehys vuodelle 2021 on 62,1 milj. euroa. Määrärahaehyksen perusteena on käytetty vuoden 2020 talousarviota. Henkilöstökuluihin on huomioitu 2,06 %:n kasvu vuodelle 2021. Yleisen kustannustason nousun osalta on varauduttu 1,0 %:n kasvuun. Myös toimintatuottoihin on huomioitu 1,0 %:n nousu. Perusturvan toimialan toimintatuotot on pääosin säädelty asiakasmaksulaissa ja -asetuksessa ja mahdolliset asiakasmaksujen korotukset/alennukset tehdään niiden mukaisesti.

Sairaanhoitopiiriltä ostettavien erikoissairaanhoidon palvelujen kustannuksiin ei todennäköisesti ole odotettavissa kasvua, joten määrärahat on talousarvioesitykseen varattu vuoden 2020 talousarvion mukaisina. Kaupunginhallituksen perusturvan toimialalle hyväksymässä kehyksessä erikoissairaanhoidon kustannusten nousuun varattu määräraha 500 000 euroa on käytetty terveystalouden ja myös arjen tuen ja sosiaalityön vastuualueiden kehukseen.

Talouden tasapainottamistoimena toimialojen määrärahaehyksestä on vähennetty 0,8 %, joka pienentää perusturvan toimialan kehystä 492 552 euroa.

Perusturvan toimialan talousarvioesitys 2021 on laadittu kaupunginhallitukseen hyväksymään kehukseen. Talousarvioesitykseen sisältyy neljän uuden ja yhden määräaikaisen vakanssin henkilöstökulut. Henkilöstöesitykset ja -muutokset ovat omana asiakkohtana esityslistalla.

Esityslistan liitteenä on perusturvan toimialan vuoden 2021 talousarvioesitys vastuualueittain kustannuspaikka tilitasolla sekä talousarvion perustelutekstit. Lisäksi tulokortit sekä investointi- ja leasinghankintaesitykset.

Perusturvan toimialan ja vastuualueiden toiminta-ajatukset, palvelutaso ja pääsuoritteet, henkilöstö, osaamisen kehittämisen sekä rakenteelliset muutokset/talouden tasapainottaminen sekä haasteet esitellään PowerPoint-esityksenä kokouksessa.

Perusturvan toimialan talousarvioesityksen toimintatuotot ovat 8,8 milj. euroa, toimintakulut 70,9 milj. euroa ja toimintakate 62,1 milj. euroa. Toimintakate on 1,5 % suurempi vuoden 2020 talousarvion (sis. lisätalousarvion) toimintakate ja 1,7 % suurempi kuin vuoden 2019 tilinpäätös. Koko toimialan talousarvioesitys on alla olevassa taulukossa.

Perusturvalautakunta	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 + lisätalousarvio	Talousarvioesitys 2021	Muutos talousarvio 2021/tilinpäätös 2019	Muutos talousarvio 2021/talousarvio 2020
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 938 002	704 150	860 200	-55,6	22,2
Maksutuotot	7 488 546	7 915 510	7 827 010	4,5	-1,1
Tuet ja avustukset	243 826	106 000	74 800	-69,3	-29,4
Muut toimintatuotot	29 816	7 900	24 900	-16,5	215,2
Toimintatuotot yht.	9 700 190	8 733 560	8 786 910	-9,4	0,6
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-27 341 397	-27 433 900	-28 363 400	3,7	3,4
Palvelujen ostot	-38 261 336	-37 420 520	-37 498 050	-2,0	0,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 076 847	-2 202 100	-2 174 100	4,7	-1,3
Avustukset	-2 638 940	-2 506 350	-2 496 950	-5,4	-0,4
Muut toimintakulut	-446 566	-365 190	-383 000	-14,2	4,9
Toimintakulut yht.	-70 765 086	-69 928 060	-70 915 500	0,2	1,4
Toimintakate	-61 064 896	-61 194 500	-62 128 590	1,7	1,5

Perusturvan hallinnon toimintatuotot ja -kulut sisältävät perusturvan toimialan yhteisen hallintohenkilöstön kustannukset, perusturvan atk-henkilöstön kustannukset ja koko toimialan ict-palvelujen käyttö- ja ylläpitokustannukset. Keski-Suomen vammaispalvelusäätiö on irtisanonut sopimukset tietohallintopalveluiden ostamisesta, joten perusturvan hallintoon ei ole arvioitu vuodelle 2021 toimintatuottoja.

Toimintakulujen kasvu on 27,4 % ja toimintakatteen 28,0 % vuoden 2020 talousarvioon verrattuna. Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakulujen kasvu on 24,6 % ja toimintakatteen 25,7 %. Perusturvan hallinnon talousarvioesitys alla olevassa taulukossa.

Hallinto	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 + lisätalous- arvio	Talousarvio- esitys 2021	Muutos talousarvio 2021/ tilinpäätös 2019 %	Muutos talousarvio 2021/ talousarvio 2020 %
Toimintatuotot					
Myyntituotot	5 994	2 700	0	-100,0	-100,0
Toimintatuotot yht.	5 994	2 700	0	-100,0	-100,0
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-395 990	-371 800	-409 900	3,5	10,2
Palvelujen ostot	-289 926	-291 820	-344 720	18,9	18,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 629	-11 600	-3 500	-24,4	-69,8
Avustukset	0	0	-103 500	100,0	100,0
Muut toimintakulut	-2 232	-2 190	-1 700	-23,8	-22,4
Toimintakulut yht.	-692 777	-677 410	-863 320	24,6	27,4
Toimintakate	-686 783	-674 710	-863 320	25,7	28,0

Perusturvan hallintoon on keskitetysti varattu määräraha toimialan ICT-palvelujen ostoihin. Määrärahaa on korotettu vastaamaan ohjelmistojen nykyisiä käyttöoikeus- ja ylläpitokustannuksia. Siihen on myös lisätty vuonna 2021 käyttöön otettavien ohjelmistojen käyttöoikeus- ja ylläpitokustannukset. Sosiaalihuollon Kanta-arkistoinnista aiheutuvat kustannukset on myös huomioitu hallinnon talousarvioesitykseen.

Kaikki sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuksiin varatut määrärahat on keskitetty perusturvan hallintoon. Vapaa-aikatoimen talousarviokehiksestä on siirretty 23 500 euroa, arjen tuesta 50 000 euroa ja terveyspalveluista 30 000 euroa.

Terveyspalvelujen vastuualueeseen kuuluvat johto- ja yleiset palvelut, avohoitopalvelut, sairaala, suun terveydenhuolto, mielenterveys- ja päihdekliniikka sekä erikoissairaanhoido.

Terveyspalveluiden toimintatuottojen kasvu vuodelle 2021 on 0,9 %, toimintakulujen 0,8 % ja toimintakatteen 0,8 % vuoden 2020 talousarvioon verrattuna. Toimintakatteen kasvu on 3,1 % vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna. Terveyspalvelujen talousarvioesitys on alla olevassa taulukossa.

Terveyspalvelut	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 + lisätalous- arvio	Talousarvio- esitys 2021	Muutos talousarvio 2021/ tilinpäätös 2019 %	Muutos talousarvio 2021/ talousarvio 2020 %
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 244 223	399 400	419 400	-66,3	5,0
Maksutuotot	1 835 811	1 949 510	1 949 510	6,2	0,0
Tuet ja avustukset	7 083	0	0	-100,0	0,0
Muut toimintatuotot	6 137	3 600	3 600	-41,3	0,0
Toimintatuotot yht.	3 093 254	2 352 510	2 372 510	-23,3	0,9
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-10 543 232	-10 289 100	-10 575 900	0,3	2,8
Palvelujen ostot	-26 083 257	-26 405 140	-26 393 570	1,2	-0,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 709 033	-1 807 000	-1 847 700	8,1	2,3
Avustukset	-615	-22 000	-5 200	745,5	-76,4
Muut toimintakulut	-308 250	-202 900	-204 900	-33,5	1,0
Toimintakulut yht.	-38 644 387	-38 726 140	-39 027 270	1,0	0,8
Toimintakate	-35 551 133	-36 373 630	-36 654 760	3,1	0,8

Työterveyshuollon siirtyminen 1.1.2020 alkaen Mehiläinen Oy:lle vähentää terveyspalvelujen myyntituottoja. Terveyspalvelujen talousarvioesitykseen on huomioitu henkilöstökulujen kasvu sekä ilmaisjakelutuotteisiin 50 000 euron lisäys. Laboratorio- ja röntgenostopalvelujen määrärahaa on hieman vähennetty. Muutoin talousarvioesitys on laadittu lähes vuoden 2020 talousarvion tasoon.

Erikoissairaanhoidon on vuodelle 2021 budjetoitu 22,9 milj. euroa eli saman verran kuin vuoden 2020 talousarviossa. Muilta kuin sairaanhoitopiiriltä ostettaviin erikoissairaanhoidon palveluihin on varattu 120 000 euroa ja lakkautettujen kuntayhtymien eläkevastuisiin 70 000 euroa. Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kautta ostettaviin erikoissairaanhoidon kuluihin (sisältäen myös ensihoidon ja sairaankuljetuksen) on talousarvioesityksessä varattu 22,7 milj. euroa.

Sosiaalityön vastuualueeseen kuuluvat sosiaalityö (aikuis- ja perhe-sosiaalityö, lastensuojelu, etuuskäsittely ja lastenvalvoja ja perhetyö) sekä kotouttaminen.

Sosiaalityön vastualueen vuoden 2021 talousarviokehyykseen on huomioitu kolmen sosiaaliohjaajan siirtyminen perusturvan toimialalta keskushallinnon työllisyysyksikköön. Vähennys on yhteensä 143 900 euroa.

Talousarvioesityksessä sosiaalityön toimintatuotot kasvavat 7,4 % vuoden 2020 talousarvioon verrattuna (sis.lisätalousarvion). Toimintakuluissa on kasvua 0,3 % ja toimintakatteessa vähennystä 0,3 %. Vuoden 2019 tilinpäätökseen verrattuna toimintakate pienenee 9,3 %. Sosiaalityön talousarvioesitys on alla olevassa taulukossa.

Sosiaalityö	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 + lisätalous- arvio	Talousarvio- esitys 2021	Muutos talousarvio 2021/ tilinpäätös 2019 %	Muutos talousarvio 2021/ talousarvio 2020 %
Toimintatuotot					
Myyntituotot	39 189	4 000	109 000	178,1	100,0
Maksutuotot	140 722	170 000	175 000	24,4	2,9
Tuet ja avustukset	198 958	106 000	0	-100,0	-100,0
Muut toimintatuotot	18 916	3 000	20 000	5,7	566,7
Toimintatuotot yht.	397 785	283 000	304 000	-23,6	7,4
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-1 510 500	-1 504 800	-1 445 800	-4,3	-3,9
Palvelujen ostot	-2 834 906	-2 371 320	-2 460 470	-13,2	3,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-9 274	-7 300	-5 800	-37,5	-20,5
Avustukset	-192 948	-190 500	-173 100	-10,3	-9,1
Muut toimintakulut	-27 253	-5 700	-5 700	-79,1	0,0
Toimintakulut yht.	-4 574 881	-4 079 620	-4 090 870	-10,6	0,3
Toimintakate	-4 177 096	-3 796 620	-3 786 870	-9,3	-0,3

Kaupungin työllisyysyksikkö on 1.4.2020 alkaen vastannut kuntouttavan työtoiminnan palvelujen tuottamisesta, joten Ely-keskuksen maksamat tuet puuttuvat sosiaalityön toimintatuotoista. Ostopalvelujen vähennyksenä ovat myös kuntouttavan työtoiminnan ostopalvelut.

Sosiaalityön talousarvioesitys sisältää uuden lastensuojelun sosiaaliohjaajan viran henkilöstökustannukset.

Lastensuojelun laitoshoidon määrärahaa on lisätty noin 200 000 euroa, muiden ostopalvelujen osalta määrärahaesitykset ovat vuoden 2020 talousarvion tasoa. Toimeentulotukeen ja muihin avustuksiin määrärahat esitetään vuoden 2020 talousarvion mukaisina. Kuntouttavan työtoiminnan siirto vähentää kotitalouksille myönnettävien avustusten kokonaissummaa.

Arjen tuen vastuualueeseen kuuluvat johto- ja yleiset palvelut, asiakkuuksien hallinta (asiakkuuksien hallinta, omaishoidon tuki ja ostopalvelut) sekä palvelutuotanto ja palveluyksiköt (laitoshoido ja palveluasuminen, toimintakyvyn tuki ja kotihoito).

Arjen tuen toimintatuotoissa on kasvua 0,2 % vuoden 2020 talousarvioon verrattuna. Toimintakulut kasvavat 1,8 % vuoden 2020 talousarviosta. Toimintakate on 2,3 % suurempi kuin vuoden 2020 talousarviossa ja 0,8 % suurempi kuin vuoden 2019 tilinpäätös. Arjen tuen talousarvioesitys on alla olevassa taulukossa.

Arjen tuki	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020 + lisätalous- arvio	Talousarvio- esitys 2021	Muutos talousarvio 2021/ tilinpäätös 2019 %	Muutos talousarvio 2021/ talousarvio 2020 %
Toimintatuotot					
Myyntituotot	648 596	298 050	331 800	-48,8	11,3
Maksutuotot	5 512 013	5 796 000	5 702 500	3,5	-1,6
Tuet ja avustukset	37 785	0	74 800	98,0	0,0
Muut toimintatuotot	4 763	1 300	1 300	-72,7	0,0
Toimintatuotot yht.	6 203 157	6 095 350	6 110 400	-1,5	0,2
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-14 891 675	-15 268 200	-15 931 800	7,0	4,3
Palvelujen ostot	-9 053 248	-8 352 240	-8 299 290	-8,3	-0,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-353 911	-376 200	-317 100	-10,4	-15,7
Avustukset	-2 445 377	-2 293 850	-2 215 150	-9,4	-3,4
Muut toimintakulut	-108 831	-154 400	-170 700	56,8	10,6
Toimintakulut yht.	-26 853 042	-26 444 890	-26 934 040	0,3	1,8
Toimintakate	-20 649 885	-20 349 540	-20 823 640	0,8	2,3

Arjen tuen talousarvioesitykseen sisältyy kolmen uuden toimen ja yhden määräaikaisen viran henkilöstökulut. Lisäksi on varattu määrärahat lähihoitajien oppisopimuskoulutuksen toteuttamiseen.

Talousarvioesityksessä palvelujen ostojen määrärahaa on vähennetty mm. vammaispalvelun perhehoidosta ja työtoiminnasta sekä kotihoidon ostopalveluista. Määrärahaa on hieman lisätty vammaispalvelun asumispalvelujen sekä psykiatristen asumispalvelujen ostopalveluihin. Tarvikkeiden ostojen (toimistotarvikkeet, vaatteisto, kalusto ym.) määrärahaa on vähennetty lähes 60 000 euroa (15,7 %) ja henkilöstön koulutuspalvelujen määrärahaa 7 300 euroa (11,6 %). Vammaisille annettujen avustusten sekä palvelusetelien määrärahat ovat vuoden 2020 talousarvion tasoa.

Investoinnit ja leasinghankinnat:

Perusturvan atk-hankintoihin (Mediatri), Keski-Suomen sairaanhoitopiirin asiakas- ja potilastietojärjestelmän (APTJ) hankintaan sekä arjen tuen hälytintjärjestelmien ja turvalaitteiden sekä ict-järjestelmien ja -ohjelmien hankintaan esitetään vuodelle 2021 yhteensä 538 000 euroa.

Lisäksi terveyspalveluiden leasingilla hankittaviin laitehankintoihin yhteensä 122 000 euroa. Investointiesitykset ja leasinghankinnat ovat koottuna liitteeseen.

Valmistelija

perusturvajohtaja Saara Kuusela, puh. 040 579 4573

Esittelijän ehdotus Perusturvalautakunta hyväksyy perusturvan toimialan vuoden 2021 talousarvioesityksen ja esittää sen edelleen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Päätös Hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että ylilääkäri Keijo Lukkarinen, vs. sosiaalityön johtaja Raija Kojo ja arjen tuen palvelujohtaja Saara Paananen olivat kokouksessa läsnä tämän asian esittelyn aikana.